

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 461
van **IMMANUEL DE REUSE**
datum: 5 maart 2021

aan **WOUTER BEKE**
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Woonomkadering voor ouderen - Vervollediging

Wonen en zich thuis voelen is een basisrecht. Het is een recht voor iedereen, ook voor ouderen en ook als men veel zorg nodig heeft.

Iedereen heeft eigen behoeften, verlangens en wensen op vlak van wonen, en de huidige woonmodellen bieden niet altijd het juiste antwoord. We moeten verder durven denken dan het huidige aanbod en op zoek gaan naar een nieuwe diversiteit aan woonvormen. Binnen de diversiteit aan woonvormen moeten we de nodige aandacht schenken aan aspecten zoals comfort en kwaliteit, veiligheid, privacy, sociale relaties en de mogelijkheid tot zorgverstrekking, inclusief de hulpmiddelen die nodig zijn om zelfstandig te wonen. De balans moet juist zitten om van een woning een thuis te maken.

Anders dan te vertrekken vanuit het klassieke zorgmodel met zorgvoorzieningen, moet er gekozen worden voor een woonmodel waarin onafhankelijkheid, autonomie, comfort en zorgzaamheid centraal staan. Iedere 60-plusser kiest voor de vorm van wonen die bij hem of haar past en mobiliteit en zorg moeten daar een onderdeel van uitmaken.

Tijdens de hoorzitting in de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding over de conceptnota voor nieuwe regelgeving 'Over het faciliteren van sociaal ondernemerschap en innovatie in de gehandicaptenzorg' over de mobiliteitshulpmiddelen, is duidelijk naar voren gekomen dat een volledige woonomkadering voor ouderen ontbreekt; het aspect rond mobiliteit en de hulpmiddelen is namelijk niet aanwezig.

1. Is de minister hiervan op de hoogte?
2. Wat is de visie van de minister ter zake?
3. Is de minister zich ervan bewust dat het beschikken over de juiste mobiliteits- en verzorgingshulpmiddelen op de juiste plaats in een thuissituatie van levensbelang is om zo goed mogelijk zelfstandig te kunnen wonen?
4. Is de minister van plan initiatieven te nemen om de woonomkadering voor ouderen onder de loop te nemen?

Zo ja, welke initiatieven is hij van plan te nemen om de woonomkadering voor ouderen te vervolledigen met betrekking tot het aspect mobiliteits- en verzorgingshulpmiddelen?

Zo niet, wat is zijn motivering om het niet te doen?

ANTWOORD

op vraag nr. 461 van 5 maart 2021

van **IMMANUEL DE REUSE**

1. Sinds 1 januari 2019 vormen de tegemoetkomingen voor mobiliteitshulpmiddelen een onderdeel van de Vlaamse sociale bescherming (VSB). Wie VSB verzekerd is en nood heeft aan een mobiliteitshulpmiddel kan, ongeacht in welke woonvorm de VSB verzekerde woont, via een erkende verstrekker een aanvraag indienen bij de zorgkas waarbij hij is aangesloten.

Er kan een tegemoetkoming voor een mobiliteitshulpmiddel worden aangevraagd bij VSB indien de persoon door chronische ziekte, ouderdom of een beperking een hulpmiddel nodig heeft om zich te verplaatsen en dit gedurende een lange tijd of definitief. Het kan gaan om een loophulpmiddel, een manuele rolstoel, een duwandelwagen, een elektronische rolstoel, een elektronische scooter, een drie- of vierwielers, een zitdriewielers of een statafel.

Er wordt momenteel gewerkt met twee systemen: aankoop en huur.

Aankoop

Het aankoopstelsel houdt in dat de gebruiker een mobiliteitshulpmiddel in eigendom verkrijgt. Daarbij wordt gewerkt met een vaste tegemoetkoming per type mobiliteitshulpmiddel. De tegemoetkoming wordt via het derdebetalersstelsel uitbetaald aan de erkende verstrekker tot wie de gebruiker zich heeft gewend.

Met die tegemoetkoming kan het mobiliteitshulpmiddel, dat op een lijst van erkende producten staat, worden vergoed. De meeste mobiliteitshulpmiddelen worden volledig vergoed.

In aankoop wordt ook een budget voor onderhoud en herstelling ter beschikking gesteld van de gebruiker. De erkende verstrekker die het onderhoud of de herstelling uitvoert, factureert via het digitaal stelsel van VSB. Het bedrag van elke factuur wordt telkens in mindering gebracht van het budget.

In aankoop is er ook sprake van hernieuwingstermijnen. Een hernieuwingstermijn is de tijd die de gebruiker moet wachten alvorens hij het aangekochte mobiliteitshulpmiddel kan vervangen door een nieuw mobiliteitshulpmiddel. De hernieuwingstermijnen zijn opgemaakt op basis van de te verwachten technische levensduur van het mobiliteitshulpmiddel.

Huur

Het huurstelsel houdt in dat de erkende verstrekker een mobiliteitshulpmiddel ter beschikking stelt van de gebruiker. De verstrekker ontvangt hiervoor via het derdebetalersstelsel maandelijks een vast huurforfait. Het huurforfait dekt alle kosten voor de verhuur van het mobiliteitshulpmiddel, inclusief de kosten voor onderhoud en herstelling of de kosten voor bijkomende aanpassingen die noodzakelijk zijn voor de gebruiker. De gebruiker moet geen supplement betalen boven op de huurprijs. Bij beëindiging van de huurovereenkomst neemt de

verstrekker het mobiliteitshulpmiddel terug en zet dit terug in bij een nieuwe gebruiker.

Het huursysteem is momenteel verplicht voor 5 doelgroepen:

- personen die zijn opgenomen in een woonzorgcentrum;
- personen ouder dan 85 jaar in een thuissituatie;
- personen met een snel degeneratieve aandoening;
- personen die pas uit revalidatie komen;
- personen met een palliatief statuut.

Daarnaast worden vanuit het woonzorgdecreet van 15 februari 2019 al een heel aantal opdrachten toegekend aan de erkende thuiszorgvoorzieningen met het oog op de woonomkadering voor ouderen.

In het algemeen worden de thuiszorgvoorzieningen geacht een signaalfunctie op te nemen en bij signalen van onderbescherming of welzijnsproblematieken de gebruiker toe te leiden naar de gepaste zorg van hun keuze. Dit kan ook gaan over het signaleren van een onaangepaste woonsituatie bij ouderen.

Verder worden de diensten maatschappelijk werk van het ziekenfonds (DMW) onder meer geacht de gebruiker bij te staan bij het gebruik van hulpmiddelen. Daarnaast heeft een DMW de opdracht om advies te verstrekken aan de gebruiker over aanpassingen aan de woning (zo ook technologische aanpassingen), ergotherapeutische begeleiding te verstrekken en hem te begeleiden bij de aanpassing van de woning en bij het gebruik van zorgtechnologie.

Een dienst voor gezinszorg kan naast persoonsverzorging, psychosociale ondersteuning en huishoudelijke hulp eveneens ingezet worden om de gebruiker bij te staan bij klusjes in de woning of tuin (karwei-hulp, zoals het plaatsen van handgrepen, hellend vlak of installeren van toegankelijke douche). Op die manier kan een dienst voor gezinszorg bijdragen aan het veilig en comfortabel thuis blijven wonen.

2. Ouderen moeten zo lang als mogelijk in hun vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen. We vinden het daarom belangrijk dat hun woonomgeving veilig, toegankelijk en leefbaar is.
3. Ja, ik ben mij daar terdege van bewust, zie ook het antwoord op vraag 1 voor de initiatieven die nu al bestaan.
4. Het Vlaams agentschap Wonen voorziet de Vlaamse aanpassingspremie voor 65 +ers: [De Vlaamse aanpassingspremie om de woning aan te passen aan een oudere bewoner | Wonen Vlaanderen](#).

Het Vlaams agentschap voor personen met een Handicap geeft tegemoetkomingen voor hulpmiddelen en aanpassingen: [Tegemoetkomingen | VAPH](#). Deze tegemoetkomingen zijn momenteel nog beperkt tot personen jonger dan 65 jaar.

Een eerste stap naar een leeftijdsonafhankelijk hulpmiddelenbeleid werd gerealiseerd naar aanleiding van de nieuwe bevoegdheid voor de verstrekking van mobiliteitshulpmiddelen door Vlaanderen.

Gelet op de belangrijke uitdagingen waar we op korte termijn mee geconfronteerd worden, is het niet mogelijk om op dit moment een concrete timing vast te leggen voor het verder realiseren van het leeftijdsonafhankelijk hulpmiddelenbeleid. De mogelijkheden voor een volgende fase moeten nog worden onderzocht.